

GDK: 902.1

PROF. ZDRAVKO TURK

(1904–1991)

Visoka starost in huda bolezen sta podrli še en steber razvoja slovenskega gozdarstva. Saj smo nekako slutili, drug drugega smo spraševali, kako je kaj z njim. Zadnje tri mesece ni več mogel prihajati med nas, medtem ko nas je prej, čeprav težko bolan, vedno z veseljem obiskoval.

Življenje prof. Zdravka Turka, gozdarskega praktika, univerzitetnega učitelja in raziskovalca je bilo pestro in plodno. Doma je bil sredi gozdov, v Novem kotu (19. 11. 1904), na meji s Hrvaško, blizu Prezida. Že zgodaj, ko mu je umrl oče, je moral sam skrbeti za domačijo in domače. V Novi kot se je vsako leto znova vračal, vedno z busolo, merilnim trakom in trasirkami, da bi v domačih gozdovih kaj postoril. Skrb za gozd mu je bila skoraj prirojena. Pravili so, da so najlepše smreke okrog Lazca Turkove.

Vse, kar je delal, je delal vestno in zagnano. Maturu na realki v Ljubljani, diplomu gozdarskega študija v Zagrebu,

državni strokovni izpit, oficirsko inženirsko šolo, vse je opravil z najboljšimi ocenami. Pred vojno je bil šef gozdne uprave v Čabru, kjer je že tudi raziskoval na področju urejanja gozdov. V partizanih je bil inštruktor minerjev, iz internacije je pobegnil. V prvih povojnih letih je bil operativni gozdarski strokovnjak v Gorici, Črničah, Novem mestu in Ljubljani. Morda kakšen gozdar ni pozna! Zdravka Turka, vsi pa vedo za Turkovo frato v Trnovskem gozdu, čeprav so jo po krivici pripisali prav njemu.

Pozneje je opravljal odgovorne naloge v takratnem ministrstvu oziroma v glavnih direkcijah za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije. V najhujših planskih letih je skrbel za izvrševanje plana gozdne in lesne proizvodnje Slovenije. Morda je prav zato tudi pri svojem poznejšem ravnanju vedno upošteval tesno povezanost gozdarstva in lesarstva. Že uveljavljenega strokovnjaka so v začetku petdesetih let poklicali na Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo in nato na mlado gozdarsko fakulteto v Ljubljani. Tu je na področju izkoriščanja gozdov deloval do upokojitve leta 1975, pa tudi še po njej. Z nasveti in članki se je zavzemal za stroko, zlasti za svoje strokovno področje vse do zadnjih dni. Še v jesenski številki Gozdarskega vestnika je objavil članek o standardih.

Na področju izkoriščanja gozdov je bil vsestranski in vedno tam, kjer je bilo strokovno, raziskovalno in pedagoško delo gozdarstvu najbolj potrebno. Iz številnih samostojnih objav in neurnega pisanja v Gozdarskem vestniku, Lesu in drugod vidimo, s čim vse se je ukvarjal. Njegovo raziskovalno delo je moralo biti neposredno uporabno v gozdarski praksi, rešitve pa strogo gospodarne. S številnimi tečaji in seminarji si je prizadeval prenašati dosežke svojih raziskav v prakso. Mnogi gozdarji se spominjajo njegovih tečajev o pripravi roč-

nega orodja za delo ali o krojenju in klasifikaciji gozdnih lesnih sortimentov. S kolikšno zavzetostjo je vedno znova poskušal uveljaviti standarde gozdnih lesnih sortimentov, ker brez njih stroka ni več stroka. Ko so ročno orodje zamenjale motorne žage, je izdelal metodiko za proučevanje dela z njimi in raziskoval njihovo uporabnost. Vsi gozdarski strokovnjaki so uporabljali njegovo metodiko kalkulacij cene strojnega dela v gozdarstvu. Natančno je proučeval drzanje, lupljenje in delo na centralnih mehaniziranih skladiščih pa tudi delež in uporabnost lubja. Zadnje njegovo veliko delo je bilo urejanje večjezičnega slovarja strokovnih izrazov s področja pridobivanja gozdnih proizvodov in gozdnih prometnic. Seveda ne smemo pozabiti njegovega obsežnega pedagoškega dela na dodiplomskem in podiplomskem študiju gozdarstva pa tudi lesarstva in kmetijstva.

Posebej se je Zdravo Turk uveljavil v Društvu inženirjev in tehnikov gozdarstva Slovenije in Jugoslavije in je bil zaradi zaslug za društvo povsod izbran za častnega člana. Uspešno je deloval v jugoslovanskem zveznem fondu za znanstveno delo in bil predsednik skupnosti gozdarskih fakultet in inštitutov. Prvi je organiziral sestanke sekcije za izkoriščanje gozdov, ki še vedno delujejo. Sodeloval je in tudi organiziral redne sestanke profesorjev za izkoriščanje gozdov evropskih gozdarskih fakultet. Zaslužen je za tesno sodelovanje med avstrijskim in slovenskim gozdarstvom. Vestno in dosledno je opravljal številne naloge pri upravljanju Biotehniške fa-

kultete, vse do dekana. Še bi lahko naštevali. Za svoje neumorno delo je bil odlikovan z redom zaslug za narod 3. reda in z redom bratstva in enotnosti s srebrnim vencam. Biotehniška fakulteta mu je za življenjsko delo podelila Jesenkovo priznanje.

Življenje je prof. Zdravko Turka naredilo odpornega, trdoživega, trdnega. Bil je vztrajen, včasih tudi trmasto vztrajen, če je bilo treba uveljaviti svoja strokovna stališča. Za stroko je bil nadvse zavzet in vedno je storil vse za njen razvoj; bolelo ga je, če so bili drugi mlačni. Do sodelavcev je bil strog pa vendar manj kot do samega sebe. Površnosti pri delu, pa tudi v odnosih med ljudmi ni prenesel. Kritičen je bil zato, da bi pomagal do uspeha. Ljudi okrog sebe je imel rad. Tega ni vedno pokazal, a vesel je bil njihovih uspehov, žalosten ob neuspehih. Spominjamo se njegovih iskrenih čestitk ob vsakem napredovanju ali večjih objavah. Spominjamo se čokolad, ki jih je delil ob praznikih ali vrečk z jabolki, ko so jablane na njegovem vrtu obrodile. Zdravko Turk je bil družaben človek: spomnimo se, kako živahno se je vrtel na gozdarskih plesih, kako ni zamudil nobene proslave na fakulteti, nazadnje srečan upokojencev – celo letos ob novem letu – kako rad je obiskal znance. Dosleden je bil pri delu, pošten v odnosih z ljudmi, zavzet, pravijo, tudi pri igrah. Zaradi vsega tega in zaradi njegovega prispevka slovenskemu gozdarstvu se ga bomo še dolgo spominjali.

dr. Marjan Lipoglavšek

